

ПОЛІТОЛОГІЯ ТА ОСНОВИ СОЦІОЛОГІЇ

(обов'язкова компонента)

Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма: Організація метеорологічного та геофізичного забезпечення Збройних Сил України

Спеціальність: 103 «Науки про Землю»

Курс навчання: 3, семестр 6

Кількість кредитів: 3, 90 годин

Мова викладання: українська

Дні, час, місце: вул. Львівська, буд. 15, НЛК №2, за розкладом

Консультації: вул. Львівська, буд. 15, НЛК №2, к. 610,
щотижнево за розкладом

СИЛАБУС

Викладач:	кандидат історичних наук, доцент <i>Бубнов Ігор Васильович</i>
------------------	---

Кафедра:	політології
Контактна інформація:	i.bubnov@onu.edu.ua

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися через вказаний e-mail та очні зустрічі на консультаціях.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою дисципліни надання студентам комплексу науково-теоретичних знань соціально-гуманітарного спрямування, що відповідають вимогам сучасного моменту, максимальне ознайомлення їх із світовим досвідом розв'язання актуальних соціально-політичних проблем сьогодення

Завданням дисципліни є: систематизація і роз'яснення основних понять та проблем політології і соціології, необхідних для осягнення засад аналізу сучасного соціально-політичного життя.

Пререквізити: «Історія України та української культури», «Основи правознавства», «Ділова українська мова» та ДУМ» для освоєння вказаної дисципліни.

Постреквізити: «Екологія», «Основи охорони праці та БЖД »,

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен :

знати: об'єкт і методи політичної науки, її понятійно-категоріальний апарат; зміст основних сучасних вчень про політику; сутність та принципи політичного життя, політичних відносин і процесів, конституційних прав людини і громадянина; роль і значення політичної системи і режимів у житті держави і громадянського суспільства; загальні питання теорії соціології (загальнотеоретична соціологія); сутність та зміст спеціальних і галузевих соціологічних теорій (теорії середнього рівня)..

вміти: визначати теоретичні, духовні та прикладні аспекти соціально-політичного знання; розуміти основні механізми підготовки та прийняття рішень у різних сферах суспільно-політичного життя та особистої ролі у цих процесах; усвідомити сенс і основні напрямки розвитку політичного процесу, орієнтуватися в соціальних процесах і оцінювати їх вплив на розвиток українського суспільства; використовувати знання про соціальні інститути для аналізу сучасних проблем суспільства; глибоко розуміти соціальну дійсність та визначити своє місце в ній, концентрувати особисті зусилля в вирішенні соціальних суперечностей; аналізувати соціальну інформацію щодо становлення нової соціальної реальності в Україні і світі

володіти: навичками чіткого оперування понятійно-категоріальним апаратом, методикою застосовування соціально-політичних знань у професійній і громадській діяльності.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.) та практичних занять (10 год.), організації самостійної роботи здобувачів (60 год.).

Зміст навчальної дисципліни

Тема	Зміст	Форми робіт
1. Політологія як наука і навчальна дисципліна.	Формування політології як науки і навчальної дисципліни. Предмет, структура і функції політології. Методи політології.	Обговорення, тестування, презентації
2. Політика як соціальне явище.	Походження політики, основні теоретичні підходи щодо її сутності. Структура політики, її функції і види. Основні теорії щодо меж політики в житті.	Обговорення, завдання
3. Влада в суспільстві. Політична система суспільства.	Сутність влади: основні теоретичні підходи. Головні елементи структури влади. Основні види влади. Специфіка політичної влади. Легітимність влади. Поняття та сутність політичної системи. Структура та функції політичної системи. Типологія політичних систем.	Обговорення, завдання, тестування
4. Держава в політичній системі. Громадянське суспільство і правова держава.	Еволюція уявлень про державу та її походження в історії політичної думки. Сутність, функції та основні форми держав. Громадянське суспільство і його співвідношення з державою. Правова та соціальна держави.	Обговорення, завдання, презентації, індивідуальні завдання, тестування
5. Політичні партії та суспільно-політичні об'єднання в політичній системі суспільства.	Походження, сутність і функції політичних партій. Типологія політичних партій і партійних систем. Проблеми багатопартійності в сучасній Україні. Характер, цілі, функції та принципи діяльності суспільно-політичних рухів і організацій. Типологія суспільних об'єднань.	Обговорення, завдання, презентації, тестування
6. Політична свідомість і політична культура	Сутність та види політичної свідомості. Сутність політичної культури, її структура та функції Типи політичних культур.	Обговорення, завдання, презентації
7. Політика і засоби масової інформації.	Поняття та функції засобів масової інформації. Основні канали та особливості політичного впливу ЗМІ. Політичне маніпулювання та шляхи його обмеження	Обговорення, завдання, модульна контрольна робота №1
8. Соціологія, її місце і роль у науці та суспільстві	Об'єкт і предмет соціології. Закони та категорії соціології. Структура, функції, методи соціології.	Обговорення, завдання, презентації, тестування

9. Суспільство як соціальна система	Сутність та типологія суспільств. Характеристика основних елементів суспільства. Соціальна структура суспільства.	Обговорення, завдання, презентації, тестування
10. Особистість у системі соціальних відносин і процесів	Поняття особистості в соціології. Соціалізація: сутність, етапи, агенти. Соціальний статус та соціальна роль особистості. Девіантна поведінка: форми, види, причини.	Обговорення, завдання, презентації, тестування
11. Соціальна стратифікація та соціальна мобільність	Соціальна стратифікація: поняття, основні методологічні підходи. Історичні типи соціальної стратифікації. Соціальна мобільність, її основні види.	Обговорення, завдання, модульна контрольна робота №2

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бубнов І.В. Політологія та основи соціології: конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2024. 156с.
2. Кузьменко Т.М. Соціологія: Навч. Посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 320 с.
3. Мельник, Л. М., Дужа, І. А., Грек, І. М. Політологія : навчальний посібник. Біла Церква: БНАУ, 2019. 494 с.
4. Міщенко А.Б. Політологія: Навч. посіб. Київ: Видавництво «Ліра-К», 2021. 102 с
5. Політологія: навч. посібн. / Т. В. Гончарук-Чолач, О.М.Рудакевич, В. Я. Томахів, М. І. Гурик, Р. Ю. Чигур / За ред. Т. В. Гончарук-Чолач. Тернопіль: ВПЦ «Університетська думка», 2025. 219 с.
6. Політологія: підручник / М. П. Требін та ін.; за ред. проф. М. П. Требіна; - 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2018. 460 с.
7. Практична політологія / Бульбенюк С.С., Довганик Н.М., Зайцева З.І. та інші / К.: КНЕУ, 2022. 328 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1qysh-k8bBzhVIheBAUbOHyrGsGWPoOpS/view>
8. Тетарчук І. Дяків Т. Політологія. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021, 160 с.
9. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки): навч. посіб. / П.П. Шляхтун. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 472 с.
- 10.Юрій М.Ф. Соціологія: Підручник. К.: «Кондор», 2007. 288 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Наукова бібліотека Одеського національного університету URL: <http://lib.onu.edu.ua>
 Наукова періодика України. Сторінка відкритого доступу Національної бібліотеки України ім. В Вернадського. URL <http://www.nbuv.gov.ua/portal>
 Сайт журналу «Віче». URL: <http://www.viche.info>
 Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua>

Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень. URL:
<http://www.ucipr.kiev.ua>
[www.http://dpt19s.onu.edu.ua/course/view.php?id=23](http://dpt19s.onu.edu.ua/course/view.php?id=23)

ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю – іспит.

Проведення контролю результатів навчання здобувачів відбувається відповідно до Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова URL :
https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). У випадку відсутності здобувача на лекції або семінарському занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.